

-Uvod

-Stanje u svijetu i Jugoslaviji nakon 2. svjetskog rata

Drugi svjetski rat završen je pobjedom zapadnih sila. Posljednje Njemačke jedinice predale su se 15.05.1945. godine, dok je Japan kapitulirao 02.09.1945. godine. Mir je konačno postignut. Godine 1945. sastali su se u San Francisku predstavnici 50 zemalja koje su se borile protiv fašističkih sila (među njima i Jugoslavija) i odlučile osnovati novu svjetsku organizaciju pod imenom Ujedinjeni Narodi (UN). UN je naslijedila Društvo naroda, a temeljila se na pravilima koje je postavila Atlanska povelja još 1941. godine. Godine 1946. sudilo se ratnim zločincima. Najvažnije europsko suđenje bilo je u Njembergu, a japansko u Tokiju. U Jugoslaviji se sudilo domobranima, četnicima, ustašama i svim ostalim kolaboratorima. Osobe koje su imale ispod 18 godina, po odluci KPJ bile su oslobođene svih optužbi.

Nakon drugog svjetskog rata nesuglasice i sukobi između velikih savezničkih sila istoka i zapada svakodnevno su se povećavali. Nazirala se nova vrsta sukoba-“hladni rat”. Churchill je “hladni rat” opisao kao stanje ni rata ni mira. Svijet je bio podjeljen na kapitalistički zapad i komunistički istok. U tome sve većem zaoštavanju međunarodnih odnosa, koji nisu isključivali i mogućnost ratnog obračuna svjetskih razmjera, Jugoslavija je čvrsto stajala na strani komunističkih zemalja, uvjerena da jedinstvo svih miroljubivih snaga svijeta može suzbiti ratnu opasnost.

U Jugoslaviji je 1945. godine održano treće zasjedanje AVNOJ-a u Beogradu. Tada je formirana privremena skupština (do izbora u novembru), koja je prihvatila doktrinu UN-a, razmatrala pravilnik o izborima, agrarnoj reformi, državljanstvu, slobodi štampe, slobodnog političkog organiziranja, a također je usvojila i zakon o sudstvu i o neprijateljskim djelatnostima protiv države i naroda u Jugoslaviji. Osnovni zadatak ove privremene skupštine bio je da donese zakone kojima će se pripremiti i izvršiti izbori za Ustavotvornu skupštinu. Privremena narodna skupština okončala je svoj rad 28.10.1945. godine. Izbori su objavljeni 11.11.1945. godine. Na izborima su se pojavile dvije liste. Prva je bila lista Narodnog fronta Jugoslavije. To je bila koalicija stranaka u koju su ušle republikanska, seljačka, socialistička, a na njenom čelu bila je KPJ. Druga je bila opoziciona lista bez imena. Pobjedio je Narodni front sa 90,5% glasova. Nakon izbora Kraljevina je nestala i zvanično. Kralj Petar II predao je vlast u ruke Narodnog fronta sa Titom na čelu. Nakon toga skupština se sastala 29.11.1945. godine i proglasila Federativnu Narodnu Republiku Jugoslaviju (FNRJ).

Europa je poslije rata bila velika ruševina i počela je velika rekonstrukcija. Zadatak je bio obnoviti privredu i proizvodnju dovesti na predratni nivo. SSSR je pomagao istočno-europskim državama, dok je zapadno-europskim pomagao SAD. UN je također pomagala u rekonstrukciji preko svojih organizacija UNICEF i UNRRA. Čim je završilo suđenje fašistima počele su prave nesuglasice između istoka i zapada. Prvi pokazatelj za to bile su borbe za prevlast u Turskoj i Grčkoj između komunista i kapitalista. Tada je američki predsjednik Truman prvi put javno napao komuniste i donirao 400 miliona dolara anti komunističkim trupama u Grčkoj i Turskoj koje su bile u manjini.

Godine 1947. američki ministar vanjskih poslova George Marshall predstavio je svoj plan (poznatiji pod imenom “Maršalov plan”) rekonstrukcije Europe. To je bio plan kojim bi USA pomogla, kao jedina velika sila na čijoj teritoriji se nije vodio rat, obnovi Europe sa novcem iz svog budžeta. Plan je uključivao sve europske u kojima se vodio rat. Prosovjetske istočno-europske zemlje i SSSR su odbile pomoć USA. Tito je prihvatio pomoć USA, što se Staljinu nije svidjelo. U prve 4 godine Maršalovog plana 16 europskih zemalja dobilo je oko 13 milijardi dolara.

Godine 1945. između Italije i FNRJ došlo je do spornog pitanja Trsta, slovenskog primorja i Istre. Jugoslavija je zahtjevala da joj se vrati teritorij izgubljen londonskim sporazumom iz 1915. to sporno pitanje bilo je izneseno na konferenciji u Parizu, gdje je dogovoreno da se teritorij podjeli. Tim sporazumom Jugoslaviji bi pripala Istra i slovensko primorje, a Italiji Trst. Građani Jugoslavije nisu bili zadovoljni tom odlukom, i imali su punu podršku Sovjetskog Saveza. Odnosi sa SSSR-om tada bili su dobri i drugarski ali...

-Razrada

-Odnosi sa komunističkim zemljama

Dok su pritisci sa zapada vršeni manje-više otvoreno, dotle su Staljinova nastojanja da politički i ekonomski podvrgne Jugoslaviju bila prikrivena, pa čak i pod plaštem velikog prijateljstva i nesebične pomoći velike socijalističke zemlje maloj. Pokušaj podvrgavanja Jugoslavije SSSR-u bio je jedan od prvih koraka antagonističkih blokova. KPJ se iskreno zauzimala za jedinstvo i čvrsto povezivanje socijalističkih zemalja. Ona je time jačala svoju poziciju u svjetu. Jugoslavija je zbog svog izuzetnog položaja mogla politički pomagati zemlje narodne demokracije. Posebno je bila značajna takva pomoć Mađarskoj i Bugarskoj na mirovnoj konferenciji u Parizu. Iako je i sama imala materijalnih teškoća, Jugoslavija je 1945.-1947. godine uveliko pružala pomoć Albaniji, Rumuniji, Čehoslovačkoj i Poljskoj. Jedan od najhumanijih gestova učinila je prema Bugarskoj koja je, kao Hitlerov saveznik i protivnik Jugoslavije u Drugom svjetskom ratu, morala platiti reparacije 25 miliona dolara. Opraštajući plaćanje reparacija koje su bile veliko opterećenje za bugarsku privredu, Jugoslavija je učinila najviše što je mogla da pomogne svom susjedu i novom savezniku. Dok je Jugoslavija pružala otpor pritiscima sa Zapada i istodobno jačala svoje odnose sa SSSR-om i ostalim socijalističkim zemljama, dotle je Staljin, spremajući se za eventualni rat između istočnog i zapadnog bloka, razvijao svestranu idejnu, vojnu, ekonomsku i političku aktivnost radi stvaranja tzv. «lagera» socijalističkih zemalja na osnovi pokoravanja SSSR-u i njegove dominacije. Rukovodstvo Jugoslavije, inspirirano idealima i principima revolucije i socijalizma, u konkretnim pitanjima odupiralo se vladi SSSR-a, nastojeći ne samo dane izazove otvoreni sukob već i da ojača prijateljstvo i savezništvo sa SSSR-om. Mlado revolucionarno rukovodstvo Jugoslavije, puno vjere i iluzija u pogledu pravih namjera sovjetske vlade, smatralo je da ima pravo, u ime principa koji treba da vladaju među komunistima, da slobodno ispravlja greške i da suzbija tendencije koje nisu u skladu s odnosima među socijalističkim državama. Držeći se tog načela, odbilo je prijedlog vlade SSSR-a o stvaranju zajednički mješovitih preduzeća u Jugoslaviji zbog toga što su dovodila našu zemlju u neravnopravan položaj. Do nesuglasica je došlo i zbog sovjetskog inzistiranja da njihovi civilni i vojni stručnjaci koji su se nalazili u Jugoslaviji imaju povlašten položaj. Rukovodstvo KPJ je odbijalo sve češća nastojanja vlade SSSR-a da uvede kontrolu nad unutrašnjim razvojem Jugoslavije. Staljin se usprotivio da Jugoslavija mimo SSSR-a utvrđuje karakter i oblike suradnje sa Albanijom, Bugarskom, Rumunijom i drugim zemljama.

Odnose Jugoslavije sa drugim komunističkim zemljama najbolje objašnjava sam Tito u svom govoru na Stolicama:» Vi znate da smo mi sa SSSR-om poslije rata imali najtješnje veze, vi znate da smo se mi bili potpuno oslonili na Sovjetski Savez, da smo bili riješeni ići sa Sovjetskim Savezom, pa ma se radilo o životu ili smrti, jer smo se osjećali ne samo krvlju vezani, po slavenskim bratskim osjećanjima, već isto tako i ideološki. Tamo je bila socijalistička izgradnja, tamo se gradi socijalizam, a mi ovdje takođe smo htjeli i takođe gradimo socijalizam. Pa, mogu li između koga biti bolji odnosi, nego između socijalističkih zemalja, bez obzira kakve je nacionalnosti koja od tih zemalja. Mi smo isto tako sa Poljskom, Čehoslovačkom, Mađarskom, Rumunijom i Bugarskom težili da stvorimo i stvorili smo dobre odnose. Sa Poljskom i Čehoslovačkom bilo nam je u tom pogledu mnogo lakše, jer su i one bile zemlje koje su u prošlom ratu stradale kao predmet zvjerskog napada okupatora, jer su i one podnijele žrtve. Sa njima smolako našli zajednički jezik i način da najtješnje surađujemo. Ali mi nismo učinili samo to. Mi smo, prvi na svijetu i niko drugi, dali inicijativu da i sa narodima Mađarske, Rumunije i Bugarske uspostavimo tješnje veze i neku blisku suradnju. Iako su upravljači tih zemalja za vrijeme rata svojim oružanim hordama pljačkali i palili našu zemlju, mi smo ipak prešli preko svega toga i pomogli tim

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com